

KOZAN (Sis) SANCAĞI'NDA KİŞİ ADLARI

Yılmaz KURT*

Bu çalışmada 1572 tarihli Kozan (= Sis) Mufassal Tahrir Defteri'nde yer alan vergi mükellefi erkek nüfusun baba adları ele alınacaktır¹.

Kozan (= Sis) bugün Adana iline bağlı bir ilçemizdir. 1572 yılında ise Kıbrıs Eyâleti'ne bağlı bir sancak idi. Bugün ayrı bir kaza olan Feke 1572 yılında Kozan'a bağlı bulunuyordu.

Tahrir Defterleri özellikle XVI. yüzyıl ve XVII. yüzyılın ilk çeyreği için değerli bilgiler veren arşiv belgeleridir. Osmanlı devletinin vergi toplamak amacıyla yazdırıldığı bu defterler sosyal ve ekonomik yapının aydınlatılmasında tarihçilerin başvurduğu birinci kaynaklardır. İçerisinde yer alan şahıs adları ve yer adları ise bugün ayrı bir ilim haline gelmiş olan onomastik için hazine değerindedir. Bu defterlerde yer alan şahıs adlarının incelenmesi birçok köy adının, cemaat adının kaynağını aydınlatacağı gibi sosyal yapının da anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Özel adlar bilimi demek olan onomastik'in şahıs adlarını konu alan bölümüne ise antroponimi adı verilmiştir². Tahrir defterlerine dayalı olarak yapılan antroponimi çalışmalarının sayısı çok azdır. Görebildiğimiz kadarıyla bu konuda ölçme ve değerlendirme metodu ile ilk bilimsel çalışma Ordu Kazası için yapılmıştır³.

Tahrir Defterlerinde yer alan şahıs adları ile ilgili daha geniş hacimli bir çalışma Adana Mufassal Tahrir Defteri üzerinde tarafımızdan gerçekleştirilmiş ve 20330 şahıs adı değerlendirilmiştir⁴. Kozan Tahrir Defteri'nde yer alan 4482 şahıs adının incelen-

* Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Osmanlıca Okutmanı.

¹ 1572 tarihli Sis (Kozan) Mufassal Tahrir Defteri Ankara'da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde 150 numarada kayıtlı bulunmaktadır. 98 varaktır. Defterde 5333 vergi mükellefinin adı Ali veled-i Hasan, Ömer veled-i o, şekilde kayıt edilmiştir. 5333 kişinin 4431'i Türk, 902'si ise Ermeni'dir. Türk nüfusun 275'i şehir merkezinde, 4156'sı ise 94 ayrı cemaat halinde yaşamakta idi. Ermeni nüfusun 362'si şehir merkezinde, 540 kişisi ise Feke, Lemberd, Kübdere ve Anavarza kalelerinde bulunuyordu.

² Halil İnalçık, "V. Beynelmilel Onomastik İlimler Kongresi, (Salamanca, 12-15 Nisan)", Bellekten, XX/78 (1956), s. 223.

³ B. Yediyıldız - Ö. İzgi, "1455 Yılında Ordu ve Yöresinde Kullanılan Şahıs Adları", H.Ü.E.F. Şükrü Elçin Armağanı, Ankara 10983, s. 361. Araştırmacılar bu makalede Ordu Tahrir Defteri'nden sondaj yoluyla 23 köy seçmişler ve bu köylerde yaşayan 511 vergi mükellefinin adlarını baba adları ile birlikte incelemişlerdir.

⁴ Yılmaz Kurt, "1572 Yılında Adana'da Kullanılan Türk Erkek Şahıs Adları". Bu çalışma 1986 Eylül'ünde VI. Türkoloji Kongresi'ne tebliğ olarak sunulmuş olup, TTK Bellekten'inde 1991 yılında yayınlanacaktır.

mesini aynı bir yazıda ele almıştık ⁵. Burada söz konusu 4482 kişinin baba adları üzerinde duracağız. Böylece bir nesil içerisinde şahıs adlarındaki değişmelerin tesbiti ve değerlendirilmesi mümkün olacaktır. Daha önceki tarihlerde tutulmuş olan Tahrir Defterlerinin de aynı metodla incelenmesi bu tesbit ve değerlendirmeyi güçlendirecektir.

1572 tarihli Kozan Defteri'nde 3483 baba adı geçmektedir. Bu tarihteki Türk vergi nüfusu Defter verilerine göre 4431, yaptığımız sayıma göre 4482 idi. Kardeşler aynı baba adı ile yazıldığından baba adlarında sayı 3483'e düşmektedir. Defterde baba adı olarak kayıt edilmiş olan kişilerden bir kısmı hayatta olup oğulları ile birlikte vergi vermektedirler. Daha büyük bir bölümün ise babaları ölmüştür, Defter'de çocuklarının adı sebebiyle kendilerinden bahsedilmektedir. Baba-oğul-torun'un adlarının bir arada yazılmış olması ise torunların henüz vergi verecek yaşa gelmemiş olmaları sebebiyle çok az görülmektedir ⁶.

Tablo I: 1572 Yılında Kozan'da Baba - Oğul - Kardeş İlişkisi.

Baba ve 1 oğul	Baba ve 2 oğul	Baba ve 3 oğul	Baba ve 4 oğul	Baba ve 5 oğul	Baba ve 6 oğul
344	121	28	9	2	—
(Baba ölmüş)	2 kardeş	3 kardeş	4 kardeş	5 kardeş	6 kardeş
	446	128	33	7	—
Top .344	567	156	42	9	—

Baba ve oğulların adlarının birlikte incelenmesinde göze çarpan noktalardan biri oğul adlarında kullanılan ad sayısının azalması olmuştur ⁷. Oğul adlarında nüfus sayısı % 34,8 artarak 3483'den 4482'ye çıkmış olduğu halde kullanılan ad sayısı % 2,2 azalarak 490'dan 479 a düşmüştür. Bunun da sebebi Mehmed, Ali, Ahmed gibi İslâmî kaynaklı adların daha çok kişi tarafından kullanılmaya başlamasıdır. En çok kullanılan ad olan Mehmed adı baba adı olarak % 6,1 oranında kullanılırken çocuk adlarında bu oran

⁵ Yılmaz Kurt, "Kozan'da Şahıs Adları", Ankara 1988. (Basılmamış makale). Şahıs adlarının büyük çoğunluğunun sadece 1 - 2 defa kullanılmış adlardan oluştuğu görüldüğünde sondaj metodu uygulanmamış, Defter'de yer alan bütün Türk adları değerlendirmeye alınmıştır. Gayrimüslimlerin almış oldukları Türk adları ayrıca incelenmiştir. Bu çalışmamızda da aynı yol izlenecektir.

⁶ Baba - oğul - torun: 22 adet; baba - oğul - 2 torun: 6 adet; baba - 2 oğul, 1' inden 2 torun. 1 adet.

⁷ Nüfus arttığı halde kullanılan şahıs adlarının azalması olayı Ordu yöresinde de tesbit edilmiştir. Baba adlarında 368 kişi 166 değişik ad kullandığı halde oğul adlarında 511 kişi 130 çağırılmaktaydılar. Bunun da sebebi Ahmed, Ali, Hasan gibi adların daha yaygın bir biçimde kullanılmasıdır. Ordu'da baba neslinde Ahmed (% 4,61), Ali (% 4,07), Hasan (% 3,26) iken oğul adlarında Ahmed (% 7,04), Hasan (%6,45), Ali (% 5,67) olmuştur. Bkz.: B. Yediyıldız, Ö. İzgi, A.g.m., s. 362.

6,4'e yükselmiştir. Ali % 5,8'den % 6,1'e, Ahmet, % 4,1'den % 4,3'e yükselmiş, bu arada az kullanılan bazı adlar da hiç kullanılmaz olmuştur.

En çok kullanılan 55 baba adını, en çok kullanılan 55 çocuk adı ile karşılaştırdığımızda Türkçe adların kullanımındaki yaygınlık oranının düştüğünü gördük.

Tablo II Türkçe Adların Yaygınlık Oranlarının Karşılaştırılması.
(En çok Kullanılan 55 ad esas alınmıştır)

Sıra No	Şahıs Adı	Baba Adı Olarak			Oğul Adı Olarak		
		Toplam	%	Sıra	Toplam	%	Sıra
1	Sevindik	32	0,91	23.	31	0,89	31.
2	Budak	22	0,63	30.	21	0,46	48.
3	Kaya	21	0,60	31.	8	0,17	(-)
4	Uğurlu (Oğuzlu)	20	0,57	33.	16	0,37	60.
5	Dede	18	0,51	35.	15	0,33	61.
6	Çalabverdi	16	0,45	43.	9	—	—
7	Tanrıvermiş	16	0,45	44.	—	—	—
8	Güvendik	15	0,43	45.	7	0,15	(-)
9	Karaman	12	0,34	50.	13	0,29	71.
10	Durmuş	11	0,31	53.	13	0,29	69.
11.	Eymür	11	0,31	54.	9	0,20	(-)
TOPLAM		194	5,56		142	2,23	
Toplam 55 ad :		2.528	6,40		3.151	4,50	

55 şahıs adı içerisinde tam olarak Türkçe olan 11 ad ve bu adları taşıyan 194 kişi bulunuyordu. Bunun 3483 baba adına oranı % 5,56'dır. Oğul adlarında ise bu oran % 2,23'dür. 55 adı taşıyan 2528 kişiye kıyasla 11 Türkçe adı taşıyan 194 kişinin oranı da % 6,40'dır.

Baba neslinde 11 ve daha fazla kişi tarafından kullanılan 55 kişi adından 7 si oğul adları arasından 11'den az kişi tarafından kullanılır olmuştur. Bunlardan 6'sı Türkçe adlarıdır. Bu durum, devrin din anlayışının bir sonucu olarak görülebilir. Türkçe adların ikinci plâna itilmesindeki en büyük etken herhalde çocuklara Kur'an'dan ad koymak, İslâmî ad koymak endişesi idi. "Çocuklarınıza Kur'an'dan ad koymazsanız öbür dünyada Allah onları çağırmayacaktır" şeklindeki yanlış bir düşünce bugün bile halk arasında yaşamaktadır. Eskiden İslâmiyet adına Türk adlarından uzaklaşarak çocuklarınıza Arap adları vermekte idik. Malesef bugün de çağdaşlık adına Türk adlarından uzaklaşarak çocuklara Cesika, Melissa, Meri gibi Hıristiyan adları verildiğini görmekteyiz.

Tablo III. En Çok Kullanılan 55 Adın Oğul Adları İle Karşılaştırılması.

Sıra	Ad	Baba Adı Toplam	%	Çocuk Adı Toplam	%
1	Mehmed	213	6,1	289	6,4
2	Ali	204	5,8	276	6,1
3.	Ahmed	143	4,1	193	4,3
44	Hüseyin	118	3,3	153	3,4
5.	Hasan	116	3,3	119	2,6
6.	Hamza	115	3,3	145	3,2
7.	İbrahim	111	3,1	145	3,2
8.	Ümmet	110	3,1	120	2,6
9.	Halil	100	2,8	124	2,7
10.	Veli	96	2,7	140	3,1
11.	Süleyman	80	2,2	110	2,4
12.	Mustafa	76	2,1	115	2,5
13	Yusuf	75	2,1	80	1,7
14	Musa	48	1,3	61	1,3
15.	Hızır	47	1,3	57	1,2
16.	Ilyas	45	1,2	31	0,6
17.	Abdullah	40	1,1	27	0,6
18.	İsmail	36	1,0	46	1,0
19	Selman	35	1,0	45	1,0
20.	Mahmud	34	0,9	53	1,1
21.	Yakub	34	0,9	50	1,1
22	Piri	33	0,9	25	0,5
23	Sevindik	32	0,9	31	0,6
24.	Yunus	31	0,8	47	1,0
25.	Murad	30	0,8	46	1,0
26.	Osman	30	0,8	43	0,9
27.	Kasım	28	0,8	30	0,6
28.	İsâ	26	0,7	35	0,8
29.	Ömer	26	0,7	31	0,6
30.	Budak	22	0,6	21	0,4
31.	Kaya	21	0,6	8	—
32.	Pir Ahmed	21	0,6	22	0,4
33	Uğurlu	20	0,5	16	0,3
34.	Seydi	19	0,5	21	0,4
35.	Dede	18	0,5	15	0,3
36.	İskender	18	0,5	36	0,8
37.	Hüdaverdi	18	0,5	22	0,4
38.	İmirza	17	0,4	46	1,0
39.	Minnet	17	0,4	29	0,6
40	Mürüvvet	17	0,4	13	0,2

41	Pir Ali	17	0,4	24	0,5
42	Abdi	16	0,4	26	0,5
43	Çalabverdil	16	0,4	9	—
44.	T. Vermiş	16	0,4	—	—
45.	Güvendik	15	0,4	7	—
46.	Şah Kulu	15	0,4	21	0,4
47	Pir Veli	13	0,3	33	0,7
48	Uveys	13	0,3	14	0,3
49	Davud	12	0,3	19	0,4
50.	Karaman	12	0,3	13	0,3
51	Nasuh	12	0,3	23	0,5
52	Şeyh Ali	12	0,3	23	0,5
53	Durmuş	11	0,3	9	—
54.	Eymür	11	0,3	9	—
55	Zeyyâl	11	0,3	5	—
TOPLAM		2.528	72,5	3.151	70,3

Baba adları arasında yaygın olarak kullanılmadığı halde oğul adlarında yaygın olarak kullanılan adlar şunlardır⁸ : Şah Veli (35), Sübhanverdi (33), Hanefi (30), Ramazan (27), Hakverdi (26), Abdurrahman (23), Kubad (23), Kulu (21), Tanrıverdi (20) Nebi (20), Abudulkâdir (17), Balı (17).

Tablo IV Şahıs Adlarının Kullanımının Aritmetik Dağılımı.

Şahıs Adlarının Kaçar Defa Geçtiği											Toplam Ad	Toplam Kişi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	490	3.483
249	76	39	19	17	12	9	7	5	4	55		

Şahıs adlarının kaçar kişi tarafından kullanılmış olduğunu yukarıdaki tablodan açık olarak görmekteyiz. 249 ad sadece 1 defa kullanılmıştır. 76 ad 2 defa, 39 ad ise üç defa kullanılmıştır. 11 ve daha fazla sayıda kişiye ad olmuş 55 isim bulunmaktadır. Toplam olarak 490 adı 3483 kişi ad olarak taşımakta idi. Yüzde ile ifade etmek gerekirse her yüz kişiye 7 ad düştüğünü söyleyebiliriz.

Şahıs adlarını çeşitli açılardan değerlendirmek mümkündür. Milliyet ve etnik yapı yönünden şahıs adlarına baktığımızda sadece Araplar tarafından kullanılan Ebu'l-leyl gibi adların hemen hiç yer almadığını görürüz. Doğu şivesinde sonu yuvarlar olarak söylenen Memo, Haso gibi adlar da kullanılmamaktadır. Aliverdi, Şahverdi, Ali Kulu, Şah Abdalı gibi adlar baba adlarında görülmemektedir.

⁸ Şahıs adlarından sonra parantez içerisinde o adın kaç kişi tarafından kullanılmış olduğu belirtilmiştir. Şahıs adlarının alfabetik listesi ve bu adların kaçar kez kullanıldığı ekte verilmiştir. Listenin S. Akten - A. Apşan tarafından hazırlanmış olan *Türk Adları Klavuzu* (Ankara 1981) ile karşılaştırılmasında birçok adın bu klavuzda yer alınmış olduğu görülecektir.

Eyne Bey, Elçi Bey, Ağa Bey, İli Bey, Kutlu Bey gibi adlar Bey kelimesine duyulan saygının bir belirtisi olabileceği gibi, tarihî şahsiyetlerden kalmış adlar olarak da düşünülebilir. Ağca, Karaca, Kara, Sarı ise renk bildiren adlardır. Hayvan adları da Orta Asya geleneğini devam ettirerek şahıs adı olarak verilmektedir. Çakır, Evrên, Karaca, Öküz, Sunkur (Sungur), Yund, Şahin bu tür adlardır. Bazen meslek isimleri de şahıs adı olmaktadır. Kalaycı, Hallâc, Derzi (Terzi), Bevvâb Köşker, Demirci, Sucu, Kulağuz gibi. Bulgar, Eymür, Ulaş, Kürd, Kozan adları ise boy ve kabile adı olduğu halde şahıs adı olarak da verilmekte idi. Bugün daha çok bir yer adı olarak bilinen kozan adı XIX. yüzyılda bölgede ün kazanan Kozanoğulları sülâlesinin Kozan adını taşıyan birisinden türediklerini düşündürmektedir. Bugün Adana, Maraş ve Gaziantep yörelerinde yaygın olarak kullanılan Ökkeş adına baba adlarında rastlayamadığımız gibi oğul adlarında da rastlamıyoruz. Muhtemeldir ki bu ad daha sonraki dönemlerde yaşamış ünlü bir dervişin veya kumandanın adından dolayı çevrede yayılmıştır. Bayram Hoca adı ise bölgede ün kazanmış bir hocanın adını yaşatmak için verilmiş gibidir. Yayla adı çocuğun yaylada doğduğunu göstermek için verilmiş olabileceği gibi Çukurova'nın sıcağında bunalan Türkmen'in yayla özlemini de gösterebilir. Tıpkı Deniz adının denize özlemi dile getirmesi gibi Uç Gazi adı sanki bölgenin uzun yıllar bir "uç" olduğunu bize hatırlatır gibidir. Eylik adının aslı ise belki de Eyüllük yani İyilik'dir. Dini terimlerden de şahıs adları yapılmış, bazen bu deyimler isim başına veya sonuna da getirilmiştir. Mürsel, Nebî Mümin, Sofi, Şeyh, Derviş, Fakîh, Hoca, Hacı adları gibi. Mikail ve İsrail birer melek ismidir. İsrail adı Yakup peygamberin diğer adı olarak verilmiştir. Çelebi, Allah anlamına gelen Çalab kelimesinden türemiştir. Her şeyi Hak'dan bilen Anadolu insanı çocuklarına da bazen Tanrıverdi, Tanrıvermiş, İrakverdi, Sübhanverdi, Çalabverdi gibi adlar koyarak bu inancını belli etmek istemiştir. Durdu ve Durmuş adları yine çocukları ölen aileler tarafından bu çocuklarının yaşaması dileğiyle konulmuş olmalıdır.

Gayrimüslimler arasında en çok Hüdaverdi, Tanrıverdi, Yürük, Çoban, Arslan, Karagöz, Köse, Balı, Asil Bey, Sadaka gibi Türk adları kullanılmaktaydı. Gayrimüslimler 50'den fazla Türk adı kullandıkları halde Ahmed, Mahmud, Mustafa, Mehmed gibi Müslüman oldukları izlenimini verebilecek adları hiç kullanmamışlardır. Arslan, Budak, Turaşah, Kutlu Şah, Sultan Şah gibi adlar yanında Tuzcu, Harirci, Kuyumcu, Tarakçı, Köşker gibi meslek belirten adlar da almışlardır.

Abdullah baba adı olarak 40 kişide görülmektedir. Bunların oğulları 32 değişik ad taşımaktadır. Tahrir Defterleri'nde gayrimüslimlerden İslâm dinine girenlerin baba adı Abdullah olarak gösterilmektedir. Bu durum bazı araştırmacılar tarafından yanlış değerlendirilerek bütün baba adı Abdullah olanlar muhtedî (dönme) gösterilmek istenmektedir. Abdullah adı İslâm peygamberinin babasının adı olduğundan dolayı Türkler tarafından her zaman kullânıla gelmiştir. Bizim tesbitimize göre muhtedîlere belirli isimler verilmekte ve bunlar alt sralarda, köyün veya cemaatin en sonlarında Deftere yazılmaktaydı. Aldıkları adlar ise önem sırasıyla Mübarek, Cevher ve Mercan idi. Nitekim incelediğimiz defterde oğul adları arasında 7 Mübârek, 2 Cevher ve 1' de Mercan adı geçmektedir. Bunlardan hepsinin de babasının adı Abdullah'tır. Baba adı Abdullah olan ve Mübarek, Kara Mübarek, Cevher Mercan adlarını taşıyan kişilerin muhtedî olmaları kuvvetli ihtimaldir. Bunun dışında bütün baba adı Abdullah olanları muhtedî saymak tarihî gerçeklere aykırı, kasıtlı bir davranış olur.

SONUÇ: 1572 tarihli Kozan (Sis) Mufassal Tahrir Defteri'nde yer alan şahıs adlarının incelenmesinde şu gerçek ortaya çıkmıştır: Baba adı olarak geçen toplam 490 adı 3.483 kişi kullanmaktadır. Bir nesil sonra nüfus % 34,8 artarak 4482'ye ulaştığı halde kullanılan şahıs adları sayısında % 2,2'lik bir azalma olmuş, 490'dan 479'a düşmüştür. Buna da sebep Arapça kökenli Mehmed, Ali, Ahmed gibi İslâmî adlara ilginin artmış olmasıdır. Bu ilgi Türkçe adların daha geri plâna itilmesi sonucunu doğurmuştur. En çok kullanılan 55 baba adı içerisinde 11 Türkçe ad bulunurken oğul adlarında bu sayı 11'den 5'e düşmüştür. Türkçe adlar sayı olarak çok olmasına karşılık yaygın olarak kullanılmayan adlardır. Bunu dönemin din anlayışıyla açıklamak mümkündür.

Atalarımızın kullanmış oldukları adlar arasında Gökçe, İl Beyi, İl Aldı, Ağca, Budak, Beyrek, Emre, Ece, Erdoğan, Taşkın gibi özbeöz Türkçe adlar dururken bazı kişilerin çocuklarına milliyeti meçul adlar koymaları kültür erezyonunun sonucu olarak görülebilir. Buna karşılık Türk bilim adamlarına düşen görev, bir an önce Türk Şahıs Adları Sözlüğü'nü hazırlayarak bu kötü gidişe dur demek olmalıdır.

1572 Tarihli Kozan (Sis) Mufassalı'nda Yer Alan Baba Adları:

Şahıs Adı	Varak	Toplam %			
Abdal		4			
Abdal İsmail	12a	1			B
Abdi		16			
Abdulaziz		4			Bahadır 42b 1
Abdulcelîl	38a	1			Bahtiyâr 11b 1
Abdulkâdir		5			Balcı 62b 1
Abdullah		40	1,1		Bâlf (Balı) 5
Abdurrahman		7			Bayazıd 16b 2
Abdurrâzık		4			Bayram Hoca 8
Abdurrezzâk		2			Bayramlı 84a 1
Adil Bey	39b	1			Baytemür 2
Ağa Bey	39a	3			Bedir 9
Ağca	40a	1			Bekir 8
Ahenli	49b	1			Bektaş 53b 1
Ahî	82b	1			Bende 56a 1
Ahmed		143	4,1		Bevvâb 39b 1
Ahmed Derviş		2			Beylik 3
Ahmed Fakih		1			Beylik Ümmet 60b 1
Akbaş	62b	1			Beyrek 37b 3
Alaaddin	74b	1			Bilâl 2
Ali		204	5,8		Budak 22
Ali Ahmed		1			Bulduk 74a 1
Ali Cafer	61b	1			Bulgar 10
Ali Divan	43a	1			Bulhayr 1
Ali Fakih		6			
Ali Gazi		2			C
Ali Hak	37b	1			Cafer 3
Ali Han	84b	1			Cebe 40a 1
Ali Hızır	19a	1			Celâl 2
Ali Nebî	73b	2			Cenûb 19b 1
Ali Paşa	19b	1			Cesâmed 37a 2
Alışar		3			Cidâl 19b 2
Aliyar		7			Cihân 59a 1
Arafa		3			Cihanşah 39b 2
Armağan	39b	1			Cuma 12b 1
Asil Bey	57b	2			Cüce 62b 1
Asil Han	71a	2			
Atlu		1			
Avcı Başı	51a	1			
Ayaz	47b	1			
Aydın		8			
Aydoğmuş		7			

	Ç			Erdođdu		1
Çakır	16a	2		Er kaldı	63a	1
Çalabverdi		16		Esbyar	38b	4
Çalık	12a	2		Esen Bey	41b	1
Çandık (?)	37a	1		Esence	39b	1
Çelebi		10		Esin	12a	2
Çırak	12a	2		Esük (?)	39a	1
Çiçek	37b	4		Evlüyâ		8
Çil İbrahim	16b	1		Evlüyâ Fakîh	19b	1
Çomak Fakîh	82a	1		Evren	72b	1
	D			Eylük	38a	4
				Eymân (İmân)	47b	1
Daştemür		3		Eymür		11
Davud		12		Eymür Şah	47b	1
Dede		18		Eymüryar		1
Delü Nasûh	75b	1		Eyne Bey		6
Demürçi	59a	2		Eyne Derviş		1
Demürtaş	73b	2		Eyne Hoca	39b	3
Deniz		7		Eyüce	45a	1
Derviş		1			F	
Derviş Osman	37b	1		Fakîh Hamza	42b	1
Derzi (Terzi)	65b	1		Fâzıl	85b	1
Devletgeldi	20b	1		Ferhâd		2
Devlet Han	37b	2		Ferîd		3
Divanduk	47a	1		Feyyâl	65b	1
Durak		7		Firûz		5
Durak Fakîh	16a	1		Firûz Dede	36b	2
Durdu		5			G	
Durmuş		11		Gâib	19b	1
Durmuş Fakîh		2		Ganî	16b	1
Dursun		2		Gâzi		3
Dündar	20b	1		Gezer	68b	1
	E			Göç Eri	38a	2
Ebulhayr	57b	1		Göçgün	38a	2
Ece	47b	1		Güğü (?)	37a	1
Eflatun	42b	1		Gökçe	42b	1
Ekmeclü (?)	15b	1		Göle Murad	59a	1
Elçi		3		Gümencik	41b	1
Elçi Bey		1		Gündoğmuş		1
Elvân	15a	1		Gündüz		5
Emfn		3		Gürce	47b	2
Emre		4		Güven		5
Enbiyâ		7		Güvendik		12

H			
Habîb		5	
Hâbil		1	
Hacı		3	
Hacı Ahmed		1	
Hacı Ali	12a	1	
Hacı Fakîh		2	
Hacı Hafîl		2	
Hacı Hamza	39a	1	
Hacı Hasan		2	
Hacı Hürmetşah		1	
Hacı İbrahim		4	
Hacı Mahmûd		1	
Hacı Mehmed		4	
Hacı Memi		1	
Hacı Mihmâd		1	
Hacı Murad		2	
Hacı Yakub		1	
Hacı Yusuf		1	
Hak Merd		1	
Hakverdi		1	
Hallâc	82a	1	
Hâlîd		2	
HALÎL		100	2,8
Hâlîl Fakîh		2	
Hamîd	37a	1	
Hamîd Fakîh	73b	2	
HAMZA		115	3,3
Hamza Fakîh		1	
HASAN		116	3,3
Hasan Ali		4	
Hasan Bey	43a	1	
Hasâyêt (?)	39b	1	
Haydar		3	
Hayr		3	
Hayr Bey	77b	1	
Hayrullah	37b	1	
HIZIR		47	1,3
Hızır Ali		10	
Hızır Bah		2	
Hızır Dede	38b	1	
Hızır Fakîh		2	
Hızır Nebî		1	
Hoca		6	
Hoca Ahmed		9	
Hoca Bey		3	
Himmet	18b	1	
Hüdâverdi		18	
Hüdâyî	84b	1	
Hürmetşa(h)	56a	3	
Hürmetşah	74a	1	
HÜSEYİN		118	3,3
Hüseyin Fakîh		1	
Hüseyin Hacı		3	
Hüsrev	40a	1	
	1 - 1		
İbiş		1	
İBRAHİM		111	3,1
İdris	82b	4	
İhtiyâr	82b	1	
İlaldî		3	
İl Bey		3	
İLYAS		45	1,2
İlyas Hoca		1	
İmanşah	39b	2	
İmir	15a	3	
İmirza		17	
İmirza Bey			
İnal	17a	2	
İnsan Temür	77b	1	
İsa		26	
İsa Derviş	44a	1	
İsfendiyar		2	
İshak		7	
İskender		18	
İslâm Fakîh	73b	1	
İSMAİL		36	1,0
İsrafil	53b	1	
İsrâîl	62a	2	
İvaz	37b	1	
İzzet	21a	1	

K

Kâbil	56a	1
Kaçak	16b	1
Kadirî	66a	1
Kâdirverdi	38a	1
Kalafat	59a	1
Kalay	82b	1
Kalaycı	53b	1
Kalemdâr	47b	1
Kalender	12a	1
Kalfa	58b	1
Kalkal	12a 81a	2
Kanber		4
Kantar	19b	1
Kara	68b	1
Kara Ali		6
Kara Fakîh		2
Kara Hacı		1
Kara Hasan	59b	1
Kara Kubad	32b	2
Kara Mehmed	16b	1
Kara Minnet		2
Kara Veli		2
Karaca		3
Karlı	18b	1
Karaman		12
Kasım		28
Kaya		21
Kayaş	50b	1
Kayurcı	74a	1
Kemâl Fakîh		1
Kerem	38b	1
Kerîm		4
Keşli	61a	1
Kılbaş	84b	1
Kılçık Mustafa	12b	1
Kılıç	21a	1
Kır Fakîh	70b	1
Koçar	47b	1
Koçu	59a	1
Korkmaz	21a	1
Kovan	16a	5
Kozan	47b	2
Köse İbrahim		1

Köse Mehmed	42a	1
Köse Veli	11b	1
Köşker	19b	1
Kubad		6
Kubad Derviş		1
Kulaca	53b	2
Kulağuz (Kılavuz)	38b	3
Kulu		6
Kurak	77b	1
Kuran	61a	1
Kutlu Bey	12b	1
Küçük	16a	1
Kürd	47b	1

L

Latîf		2
-------	--	---

M

MAHMÛD		34
Maksûd		5
Mansûr		6
Mazhar		5
Mehdî		5
MEHMED		213 6,1
Mehmed Fakîh		3
Mehmed Hacı		1
Memi	85a	1
Mencik	85b	1
Menteş	39b	2
Menteşe	53a	2
Mestan	10b	2
Mihmâd	15b	4
Mikâil	12a	2
Minnet		17
Mintaş	36b	1
Misâfir	60b	1
Muhassî	39b	1
Muhyiddin	80b	2
MURAD		30
MUSA		48 1,3
Musa Abdal	36b	1
Musa Fakîh		1
MUSTAFA		76 2,1

Mü'min	65b	1	Pir Bey	36b	1
Mürsel		2	Pir Budak		7
Mürşvet		17	Pir Dede		6
Müzevvir (?)	42b	1	Pir Hasan		1
	N		Pir Gâib		5
Naci		1	Pir Kulu		2
Nakib	12a	1	Pir Mahmud		1
Nasuh		12	Pir Mehmed		3
Nazar		8	Pir Ömer	17b	1
Nebi		5	Pir Veli		13
Nebi Budak	84b	1	PİRİ		33
Nur	19b	1	Pirli		3
Nur Ali		8	Pirzâde	74b	1
Nur Dede	50b	2		R	
Nûre	47b	1	Ramazan		6
Nurullah		1	Receb		2
	O		Resûl		9
Orhan	15a	2		S	
Oruç Bey		3	Sadaka		4
OSMAN		30	Sâdik		6
Osman Fakih		2	Sadreddin	70b	1
Otlayış (?)	39b	1	Salavat	42b	3
	Ö		Salur	45a	2
Öğüd	74b	1	Sâlih Fakih		1
Öküz	12a	1	Sarı		5
Ömer		26	Sarı Fakih		1
Özdemir	42a	2	Sarı Hasan	51a	1
	P		Sarı İlyas	19b	1
Paşal	56a	1	Sarı Veli		1
Paşa Bey	65b	1	Satı		3
Pâyiz	39b	1	Satılmış		2
Perviz	74a	1	Savdil	57a	1
Paşah (Pişah)?	47b	1	Sefer		5
Peyanî	47b	1	Selim		1
Pir	74b	1	SELMAN		35
Pir Ahmed		21	Sevdiyâr		3
Pir Ali		17	SEVİNDİK		32
Pir Aziz		1	Sevindik Hacı	57b	1
Pir Bedir		1	Seydi		19
Pir Bende	38a	1	Seydi Abdal	82a	1
			Seydi Ahmed		6
			Seydi Ali		9
			Seydi Gâzi		1
190					

Seydi Mehmed	38a	1	Tanrıvermiş	58a	1
Seydi Koca	84b	1	Taşdemir	47a	1
Seydi Kovan	36b	1	Taşkın	36b	3
Siddik	15a	1	Taşkun	38a	1
Sinan	56a	1	Taştemür	58b	3
Sofi		3	Tarzî	49b	1
Sofi İbrahim		1	Tayyib		4
Sucu	39b	1	Tekfûr	12b	1
Sultan	39a	1	Temürcan	12b	1
Sultanşah	39b	2	Timur	70a	2
Sunkur	71b	2	Tohtemür	82b	1
Sübhanverdi		5	Tok Bey	54a	1
Sülemiş		4	Toraman	41b	1
SÜLEYMAN		89 2,5	Torasan	37b	2
Süleyman Fakih		1	Tosunlu	42a	2
Süleyman Halife	42b	1	Tura Bey	57a	1
Sülmen		5	Tura Hacı	44b	1
Sülü		4	Tura Han	20b	3
Sülü Fakih	15b	1	Tura Koca		1
	Ş		Tur Ali (Durah)		6
			Turan	39b	1
Şaban		2	Tursun(Durusun)	72b	1
Şahin	11b	1	Tülek (?)	41b	1
Şahkulu		15			
Şahlak	49b	1	U		
Şah Murad		7	Uç Gezi (Üç Gazi)	42b	1
Şah Temür		3	Uğurlu (Oğuzlu)		20
Şah Veli		9	Ulaş	15a	2
Şahruh		10	Umran	74b	1
Şamilhan	2a	1	Umîr	62a	2
Şaraldı	12b	1	Urgur	16b	1
Şarklı		1	Uzamiş	60b	1
Şehsivâr	72b	1			
Şeyh Ali		12	U		
Şeyh Dede	86a	1	ÜMMET		110 3,1
Şeyh Minnet		1	Ümmet Fakih		3
Şeyh Süleyman	43a	1	Üveys		13
Şeyhî		4	Üveys Kadı	37b	1
Şuayb	47b	1			
	T				
Taha	47a	1			
Tâhir		3			
Tanrıverdi		16			

V

Vare Minnet (?)		1
Veled		2
Veled Fakih		1
VELI		96 2,7
Veli Can	11b	1
Veli Fakih		1

Y

Yaramış		1
Yardım Şah	17a	1
Yayla	73b	1
Yel Kovan		1
Yeni Bey	12b	1
Yeraş (Yaraş)	73b	1
Yevm Dede	83b	1
Yevm Hayr		8
Yolcu	19b	1
Yol Kaya	20a	1
Yol Kulu	39a	1
Yund (?)	84a	3
YUNUS		31
YUSUF		75 2,1

Z

Zanbak	58a	1
Zekerıyyâ		2
Zeyyâi		11

BİBLİYOGRAFYA

İNALCIK, Halil, "V. Beynelmîlel Onomastik İlimler Kongresi, Salamanca 12-15 Nisan 1955", Belleten, XX/78 (1956), s. 223 - 228.

KURT, Yılmaz, "Adana'da 1572 Yılında Kullanılan Türk Erkek Şahıs Adları", VI. Türkoloji Kongresi, (Eylül 1986). (Basılmamış tebliğ).

TUNCAY Selma-AYSAN Advîye, Türk Adları Kılavuzu, Dilimizde Kadın ve Erkek Adları, Bilgi Yayınevi, Ankara 1981.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin - İZGİ Özkan, "1455 Yılında Ordu ve Yöresinde Kullanılan Şahıs Adları", H.Ü. Edebiyat Fakültesi Armağan Dizisi I. (Şükrü Elçin Armağanı), Ankara 1983 s. 361 - 368.